

Бүрхит-Монгол

ҮНЭН

№ 42 (4162) 1943 оной ФЕВРАЛИЙН 20 суббото

ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй, ВМАССР-эй Верховно Советдэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын ГК-гэй орган

КОЛХОЗНО ДЕРЕВНИН МЕХАНИЗАТОРСКА КАДРНОУДЫЕ БОЕВОЙ ЁНООР БЭЛЭДХЭХЭ

Колхозно таргашад болбол бүхы советскэ арадайтгаа дамба нэгэн шаанал бодохтой байна гэбэл: з бүүн муу...

Баатар Улаан Армийн илалтанууд ба дайсаннэ дараха илалтын хэрэгтэй өөбдэйгөө төсөөлөгчүүдэ...

Эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, хүдөө-ажагын бүхы хүдэлмэрилшэд барандаа мүн дэгтнэе халуун хүсэлэгтэй байна...

МТЭ тариалай хүдэлмэрилшын эхн, хабарай саг хүтэлж байна. Тийн хабарай тариалыг богинохон болжор соо...

Нөмцкэ булжитарашадта эсэргүү дайн байлдааныг болжой байдан вэдэ хүдөө-ажагын машина зөбсөгчүүдэй шээ ажалын улам өхэ болжой. Энэ жэлдэ трактор ба...

1942 оной дүй-дүршэд дээршөө хараад үзэхэд: мөхкэзэрска кадрнуудыг шэлэн олохо ба тэдгээл мөргөжөө...

Машино-тракторна станцинууд ба совхозууддаа мөргөжөөтэй хүдэлмэрилшэдэй нилээд өхэ хубиш Улаан Армиа олгоно байна. 1943 оной хүдөө-ажагын хүдэлмэрилшэдтэй бэлдэхэд советскэ ба партианнэ организацнигуудай тасиха гол шууха зорилгош хадга хайса...

Машино-тракторна станцинууд ба совхозууд мүнөө вэдэ олон мянган механизаторска кадрнуудыг бэлдэхэд ёстой. Тийнхэ зуураа зэргэн областнүүдтэй советскэ ба партианнэ организацнигууд энэ хүдэлмэрилшэд хүсэд ороохүй, хайран сагаа дэмж гэжэ байна.

Хүдөө шотогүүдтэй партианнэ, советскэ организацнигууд мөхкэзэрскай бүрхүүлнүүдтэй ба күрөөнуудтэй хүдэлмэрилшэд түлөө, тэргэннэ хүрэншадар бүрхэхэд, бүрхүүлнүүдтэй болжор, МТЭ ба совхозуудтэй директривүүд ба политотделүүдтэй начальнигуудтэй хамта хүсэд харуусаха болжой. Партианнэ райкомүүдтэй секретарьнар ба мөхкэзэрскай райкомүүдтэй секретарьнар, МТЭ ба совхозуудтэй политотделүүдтэй начальнигууд болжой мөхкэзэрскай бүрхүүлнүүдтэй ба күрөөнуудтэй хүдэлмэрилшын нүүрээрээ шалгалда үзэхэ, тэднээ үлэр үлэрин тубалгалжа үзүүлжэ, бүрхүүлнүүдтэй таатай зохиод хойра байдалай үзүүлжэ байгуулаха хэрэгтэй тубалгалжэ зөргөтэй.

Энэ оройнай шөрүүн мэтүү сэрэгтэй байдалыг үзэжэ байна, тийнхээ өөршнөө ажал хүдэлмэрилшэд вөнэ сэхээр ханджа, угаа эмэгтэй байныг мүнөө советскэ гуралланнэ бүхэлөө эргэлдэе. Хатуу шанта жаал заршам салжа, эхэ оройн-ноо үнэнэ дүүргэхэ патриотическа урлагаа сэлгэхэ зорилготойсорт партианнэ, советскэ ба мөхкэзэрскай организацнигууд болон политотделүүд болжой залуу трактористнууд, мөхкэзэрскай бригаднууд ба тракторна бригаднуудтэй бригаднуудыг хүдүүлжэ бэлдэхэ.

Эрхэ хабарай тарилга болбол хүсэ шалалаа угаа эсээр гаргалыг бэлдэхэ өршэ. Зүгөөр, социалистическэ хүдөө-ажагыг болбол аяаршыг бэрхшээлүүдтэй дамба гарата дүүрэн шалгалт байла. 1943 оной сэрэгтэй вөнэ үндэр өхэ ургаса хадаа өгэж мүнөө үбэлэй үүдэрүүдтэй нилээд эсээр шидэтгэхэ ушартай. (Февралын 18-эй «Правды» түрүү бэшгээ)

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Указ Улаан Армийн начальствующа состава Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгэ олгохо тухай

Нөмцкэ булжитарашадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованингаа дайналгы даалгабариныудыг жэшээтэй хайнаар дүүргэхэ зуураа баатаршалга ба героиство гаргалжанын түлөө Лениний ордон ба «Алтан Одон» медаль барюулгатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгэ олгохо:

- 1. Младша лейтенант Барковский Виктор Антонович
2. Майор Нориков Михаил Иванович
3. Ахалагша лейтенант Поколюцкий Василий Дмитриевич
4. Лейтенант Слюсарев Митрофан Григорьевич
5. Капитан Сыченко Пётр Фёдорович
6. Ахалагша лейтенант Тихомиров Илья Кузьмич
7. Лейтенант Челпанов Василий Николаевич

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлгэш М. КАЛИНИН. СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1943 оной февралын 14.

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Указ Улаан Армийн начальствующа ба рядовой состава Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгэ олгохо тухай

Нөмцкэ булжитарашадта эсэргүү тэмсэлэй фронт дээрэ Командованингаа дайналгы даалгабариныудыг жэшээтэй хайнаар дүүргэхэ зуураа баатаршалга ба героиство гаргалжанын түлөө Лениний ордон ба «Алтан Одон» медаль барюулгатайгаар Советскэ Союзай Геройн нэрээрэгэ олгохо:

- 1. Подполковник Белин Пётр Алексеевич
2. Лейтенант Дымченко Пётр Леопольдович
3. Ахалагша лейтенант Кузнецов Михаил Арсентьевич
4. Капитан Нечаев Михаил Ефимович
5. Младша лейтенант Першин Константин Тимофеевич
6. Уланармеец Терентьев Борис Иванович
7. Полковник Филиппов Николай Михайлович
8. Полковник Филиппов Георгий Николаевич

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлгэш М. КАЛИНИН. СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1943 оной февралын 14.

Хабарай тарилгада хаһа саг соонь бэлдэхэе!

Амжалта түгэлдээрөөр довтолжой ябаа алдарт Улаан Армийнгаа XXV-дахы ойн үдэрыг эгжалай баатаршалгануудаар тэмдэглэхэ!

Уралан нарижуулгаша Цыренов

—Манай ахадүүр, үгн хүбүүдэй гэдэ дүлэн соондур сүмэ нута гаран гэдэ муухай адууршад—немецко-фашистка эсэмэлшэдыг бүрдөөн дайныг, советскэ вангыг газар ороноо сэрбэрлэжэ ябада вэдөө, нилээд бэрхшээлүүдтэй дамба яабшын хайтарг мэдэнэ. Тээд, ба тылдэ байгаад бүхы хүсэ шадад, шаабари мөргөжөө хүсэд дүүрэн гаргажа, фронтдоо ба эхэ орондоо шалаал хаа эхээр, ашагтай үрэгтэйгээр тубалгалжы түлөө хам ороосон төсөөнүүдэй яаха гэжээ. Энэ хууда мнэнэ арюун сэтэ улага мүн, гэжэ Чесанын МТЭ-эй түмэршэ дархан нүхэр Дугар Цыренович Цыренов хөөрөг юм.

Хабарай тарилгада бэлдэхэдэй тэзүүн хүдэлмэрилшын вэдэ дасарлаа үдэр бүхэндэ 125 проценттэйгэ дошоо дүүргэвчүй. Цыренов хадаа гарсад дайныг хуура хуураа урлаа харгалжы байдаг башэ, харин эхлээд зүйлшүүдтэй урлан нарижуулжы шэнээр зөхөлдө ба бунд нүхэлэй шэнэ шэнэ мөргөжөөнүүдтэй бүрхүүл байла. Цыренович бүрхүүлнүүдтэй түмэршэ дархан нүхэр Хайдуков, секретарь нүхэр В. Перельгина гэгшэд мүнөө бөө дэжэ хүдэлмэрилшөөр болото стахановскаар ажаллажа, даабарна саг үргэлжэ үзүүлэн түмэршэ байдаг юм. Дугар Цыренович Цыренов уралан нарижуулжы хэрэгтэй сусарчгүйгээр авчаралаа табидаг байна. Нефтьдвигательнэ мүнөө түлээгээр хүтэлдэг болжой. Урдаш энэ двигательнэ жал дотороо 25 центнер үнэ торюун гаргалжа байдаг юм. Энэнь хүсэд ашагалжы аргатай болжой. Энэ двигательнэ тэжэвэрэ станок ба пилорама нэгэн дор хүдэлмэрилшэ. Мүн пилорама үдэртөө 20—25 кубометр газогонго торна тракторай түлээ хөрөөлөгч юм. Дурсгалша ранын үгн байдала түс түлээ хөрөөлөгчдэ 25 хүн үдэгтэ ажаллажа байдаг байдан аад, мүнөө мнэ 2 хүн энэ хүдэлмэрилшэ байна. Гадна мүн энэ нефтьдвигательнэ тэжэвэрэ төхөөлөгч юм.

Тарилгадаа хүсэд бэлэн БИЧУРА (Телефоноор абтаба).

Улаан Армийн 25 мэдэй ойн найндэргэ Заганай сомоний Крүпскаягай нэрэмжтэй колхозой членүүд алдарт хэрэгүүдээр угтажэ байна. Эрхэ хабарай тарилгыг зөбсө түгэс угтахын тулада мөхкэзэрскай эршэмтэй шантаар хүдэлмэрилшэд. Тарилганай газар дээр 3.500 тэргэ наг шэбхэ гаргагдаба. Үнэнэ ба шубуунай аргал суглуулжа түсэд түлүүшлэжэ дүүргэгдэ. 2—2 залас анзалхатай 26 плуг, 12 борной, 68 хонгүт зэмсэгүүд хүсэд заһабарилгада, Аргамжа, босжой ба лостронжонүүд түсэдэй бийэр бэлдэхэдэ.

Тарилгыг үлдэ мори унгааа зноулжэ 300 центнер үблэн, 2.000 бухал хүсэ холосомон түсүм бэлдэхгэнхэй. А. МАНГУТОВ.

Бүтэд-Ханда Бадмаева уржалнал

...Түбэлэй нэгтэ үлээгүүр улад зон нилээ тившээ алдэ ажалда гаран. Энэ үдэр үсэгдэрэйлшөө вшөө өхтэ хэжэ, тийнхэд шуухай дайсаннэ яаа согон үлэм довтолжой ябаа баатарлар армийаа бүрн эхээр тубалгалжы тийнэ төгсөө өхэ бөжлөгчөөр, бусад шэмжэ эдэлжэ байдан бодохолоор манай амгалан тайбан байдалыг өбдөжэ өршөө энэ эсэрлэг дайсанын даван сохихын түлөө хүсэ хуура хуура хайралгтай хүдэлмэрилшэ. Энэ үдэрүүдтэй үнэншэ патриот болохо энэ өхөнэр дайш сэрэгээр ерлэн хүндэ бэрхшээлүүдтэй суударгалгүй, харин тэрэгнэ довтолжой ороод дайныгшэ ба илгшынэ болон гаржа өршэ. Бүтэд-Ханда Бадмаева урла жэлүүдтэй олон ажалта үдэр олодог, үнэгэршэшэ жэлдэ тэрэгнэйгэ тээ 300 шатуу болжөөж юм. Үнэншэ сэтэ ба удэрна гебнигай ажаллагша харюуда энэ патриот өөршнөө нүхэлдэй адлы олоо доход эхээр абадаг юм.

Мүнөө бичүрхүүд Бүрхит-Монгол бүхы колхознигуудта ханджа, патриотическа манай түсхэл гаргажа байдалыг гэжэ манай колхозно тарианшалай хүсэндэй бүр бүхыгэ даруулаха хэрэгтэй оролгожой, өөршнөө орооно таяагаар артелийн нэгэ гектар газар тарихаб гэжэ, амбаарлаа аяар 2 тулаж үрбэ асарба. Загастайн ба бүхы Сэлэнгын колхознигууд үнэншэ патриотическа үчлэлэйг үнэн үргэн дэмжэжэ, өөршнөө үрбөөр олон гектар артелийн газар таряа. Улаан Армийн, эсгэ орондоо үнэнэ хүсэ орооно таряа үгэжэ салхалж мнэ тэ байлгыг сүм хангалта байлгандыг ямаршыг хэжэжэ түрэнхүй. Д ЛУБСАНОВ. (Манай спецсрр.). с. Арбузөө, февраль.

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй УКАЗ

Нүхэр Алексей Егорович Бадмаевы Лениннэ ордонор шагнаха тухай

Нүхэр А. Е. Бадмаев 60 наба гүйсэбтэйгэй дашарамдуулаа, советскэ аралдй урда төрөнэй хуушн габьялаа анхаралаа абажа, нүхэр Алексей Егорович Бадмаевы Лениннэ ордонор шагнаха.

СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлгэш М. КАЛИНИН. СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1943 оной февралын 16.

Танкова сэрэгүүдтэй генерал-лейтенант нүхэр П. А. Ротмистрова Суворовой нэгдэхин зэргын ордон ба авиацин генерал-майор нүхэр А. И. Вихоревтэ Кутузовай нэгдэхин зэргын ордон барюулагдаба

Цэгэлдэр Кремль соо СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлгэш нүхэр М. И. Калинин болжой танкова сэрэгүүдтэй генерал-лейтенант нүхэр П. А. Ротмистрова Суворовой нэгдэхин зэргын ордон ба авиацин генерал-майор нүхэр А. И. Вихоревтэ Кутузовай нэгдэхин зэргын ордон барюулаба. (ТАСС).

Суворовой орденой кавалер

Зураг дээрэ: Авиацин генерал-полковник А. А. НОВИКОВ. Г. Шароковой фото (ТАСС-эй фотохроника).

Советскэ Информбюроһоо

Февралын 17-ой үдэрын мэдээсэл

Февралын 17-ой үдэр Уралшала манай сэрэгүүд вшэд шапта байдалуудыг довтолжыг эсгээтэ Славянск гэдэг город ба түүрэмэй уэльс, мүн төрөшлэн Ровеньки, Свердловск, Богодухов, Змиев гэдэг гороудыг, Алексеевское, Славянск-Сербск гэдэг районын центруудыг эзэлбэн байна. Курскэ областто манай сэрэгүүд довтолжыг Ургэлжэжүүлжэ, Гриворон гэдэг городыг эзэлбэ. Фронтын бүсэд үчлэгүүд дээрэ манай сэрэгүүд түрүүлшынгэ эгүүд тээжэ шаглан байдалуудыг хуура байла.

Харьковшала баруугаар манай сэрэгүүд амжалттай довтолжыг Ургэлжэжүүлжэ, хэд намна сохилгон мөхкэзэрскай частнуудай үлээлжүүдтэй ваншан сохилгон байха юм. Нэгэ соедниги гурван үдэр соо болжой байг давуудта 70 немецкэ танк, 11 самолодоо өгэ буу, нилээд олон транспортер ба автомашинны үгы хэбэ. Манай нэгэн частин бооцүүд самолёт, 9 танк, 16 аэрошарга ба хэдэн арбаад айгэмшынэ буулан абадан байна. Гитлерөөнүүдтэй сухаржа яабшын зам харгыг дайсанай солдат ба офицерүүдтэй үхээрүүдээр, мүн төрөшлэн яамонүүдтэй хамбан хүндэ ба хүшэн өлз бүүдүүдаар бүрдөөжыгэй.

Ворошиловградшала баруун-ургуур манай сэрэгүүд амжалттай довтолжыг хэбэ. Дайсан галуу шапта эсэр гүмсгэтэ хэнэ, тээд тэндэ болжон байдалууд манай сэрэгүүдтэй илалтар дүүрэгтэй байха юм. Нэгэ соедниги частнууд урлшаа дайшаа зуураа, 11 дүүрн газарыг эзэлбэн байха юм. Плевна абтаншал бий. Нүгөөдэ уластк дээрэ манай гвардейсүүд дайсангаа 78 самолёт, 17 жтор, 20 өгэ буу, 1.300 винтовка, 50.000 патрон, 8 элбэйн склад ба таряа хадагалжа байдан 2 элеватор буулан абадан байна.

Краматорскайгай орондоо дайсанай жотонган сэрэгүүдтэ ба танкүүдтэ эсэргүү вшэд шапта байдалуудыг хэбшэжыг эсгээтэ манай бооцүүд болжой баталжы боо үзүү гитлерөөнүүдтэй юмдаган ба 3 томо дүүрн газарыг эзэлбэн байха юм. Плевна абтаншал бий. Нүгөөдэ уластк дээрэ манай гвардейсүүд дайсангаа 78 самолёт, 17 жтор, 20 өгэ буу, 1.300 винтовка, 50.000 патрон, 8 элбэйн склад ба таряа хадагалжа байдан 2 элеватор буулан абадан байна.

Гриворон городой орондоо манай сэрэгүүд үлэх саашаа дайшаба. Нэгэ томо дүүрн газарай түлээ дэвгэга вшэд шапта байлган болжой. Тэндэ дайсан хэдэн дахын контрагентнуудын хэбэн байла. Манай сэрэгүүд гитлерөөнүүдтэй хүснөөр баража өршэ, эгтэй шанта атакайа гар тулаандааар дүүрэгжэ, энэ тийнхэ түлүүрэй болжон газарнаа немецүүдтэй хойго сохибо. Дайсанай 400 гарам солдат ба офицер шодагдаа.

Фатеж городоо баруугаар манай сэрэгүүд үлэн рубожины хүндэлэн галгалжа гараад, томо дүүрн газар худар сүмэрэн орожо, вшэд шапта байдалуудыг хэбшэжыг үзүүдээр төрөшнэ эзэлбэн байла. Хамта 8 немецкэ танк т.б.бэ бала сохилгон ба галгалжа, 2 ротасо үзүү гитлерөөнүүдтэй юмдаган байха юм.

Курскэ хойтуур манай сэрэгүүд довтолжыг Ургэлжэжүүлжэ, хэдэн олон дүүрн газаруудыг эзэлэ. Манай частнуудтэй солдатуудта түрлэгдэн дайсанай сэрэгүүд угаа гэдэ гээлжэ орожо ябаад, гэдэргэ су харина. Милл нэгэ участок дээрэ 2 үдэр соо 1.000 шатуу немецкэ солдат ба офицерныг хойгоба. Тэндэ элбэ казирын 10 өгэ буу, 7.500 хэрэгсэлтэй ба бүтэд сэрэгтэй зөөртэй 2 склад буулан абтаһад байла.

Ростово областтын нэгэ райондо ябуулгаа хэжэ байдан «Номсг Деной түлөө» гэжэ нэртэй огрдай партизанууд немецко-фашистка булжитарашдыг хэд намна сохихо хэрэгтэй Улаан Армийнгаа довтолжы байгаа частнуудта амхитэйгээр түвэлдэ. Партизанууд болжой манай яогын сэрэгүүдтэй 2 батальонны юмса харгыгаар абаашажа, дайсанай хажуу талгааны оруулахан байга юм. Немецүүдтэй гэдэ гээтэ атожовалжа улаанармеецүүд болжой партизануудтайгаа хамта, гол шуухаа үлдэй байдан 2 дүүрн газарыг эзэлэ. Нүгөөдэ страйк партизанууд гэдэргэ сухаржа яабан дайсанай бутархай бүлэгүүдтэй эсэргүү байдала хэжэ, 90 гитлерөөдтэй үгы хэбэн байна.

